

Indië een revolutie voor de deur stond. Met 'De Zeven Provinciën' werd contact opgenomen. Krebs schreef enkele jaren later:

*'Ein Kurier kam von Singapur, dem Komintern-Hauptquartier für Niederländisch-Ostindien, mit Instruktionen. Die Matrosen der 'Zeven Provinciën' sollten sich des Kriegsschiffs bemächtigen, an die javanische Küste dampfen und die Marinestation von Surabaja bombardieren. Eine solche Aktion konnte sehr wohl für alle anderen Marine-Einheiten zum Signal werden, die rote Flagge zu hissen, und sie konnte den Ausbruch einer allgemeinen Erhebung in Niederländisch-Ostindien zur Folge haben.'*¹

Dit program van actie werd slechts gedeeltelijk verwezenlijkt.

Op zaterdag 4 februari lag 'De Zeven Provinciën' voor de rede van de kleine Atjehse haven Koetaradja. 's Middags werd besloten, zich om 10 uur 's avonds van het schip meester te maken: de commandant en de meeste officieren zouden zich dan aan de wal, in de Atjehclub, bevinden. Om 6 uur 's avonds ging een korporaal die van het plan gehoord had, de commandant waarschuwen; deze vond het bericht 'geheel ongeloofwaardig'; dat was ook het oordeel van de eerste officier. Hoewel aan boord om 9 uur ontdekt werd dat een Indonesisch matroos zich de sleutels der geweerrekken en een aantal patronen toegeëigend had, verzuimden de chef van de wachtdivisie en de overige officieren, onmiddellijk maatregelen te nemen, 'enkele officieren die in de *longroom* bezig waren met bridgen en daar van het voorgevallene kennis kregen, vonden het voorval evenmin ernstig en speelden verder'.² Binnen enkele minuten was het schip in handen van de opstandelingen, de aanwezige officieren werden op het achterdek teruggedrongen, de chef van de wachtdivisie, hoewel oudste aanwezige officier, voer, het schip verlatend, met de vlet naar een gouvernementsmarineschip, de 'Aldebaran', dat voor de wal lag en ging vandaar aan land; inmiddels hadden enkele rebellerende schepelingen stoomklaar gemaakt en om 2 uur 's nachts voer 'De Zeven Provinciën' van Koetaradja weg, spoedig gevolgd door de 'Aldebaran' met de commandant van de kruiser aan boord die weinig anders kon doen dan, eigen lichtzinnigheid vervloekend, zijn ge-kaapte oorlogsbodem in het oog houden. Zondagmorgen seinden de rebellerende telegrafisten in het Nederlands en in het Engels (dat laatste voor de wereldpers): 'De Zeven Provinciën' tijdelijk in handen genomen door bemanning, alles gaat gewoon zijn gang, stomen op naar Soerabaja, geen ge-

¹ A.v. Deze mededelingen, plausibel op zichzelf, kunnen eerst bevestigd worden wanneer in Moskou de archieven van de Komintern voor historisch onderzoek geopend worden. ² *De ongeregelheden enz.*, p. 68-69.